5 Ὀκτωβρίου 1896. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. Ἀριθμὸς 34

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Διευθυντὴς Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ ΒΕΗΣ

Συντάκται Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗΣ.

ΤΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐκδόται: Κ. ΖΙΒΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φυλλαδίου: **Α. Σημηριώτη,** «Στὸ δάσος» (ποίημα).— **Ἀμουργιανοῦ,** «Τὸ ρολόγι».— **Σ. Ἰωαννίδου,** «Ἐπισκέψεις εἰς τὸ νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν».— **Ἠλ. Σταύρου,** «Ζωγραφιές—Ἡ βροχή».— **Πασσαγιάνη,** «Ἡ λυγερή (ποίημα).— ¸.¸ «Ἐξ ἀναγνώσεως: Ἐκδρομὴ εἰς τὸν Β. Π.— **Th. Bentz**). «Πειρασμὸς» (μυθιστόρημα).

Ἐξωφύλλου: **Φιλίππου Δαρελ,** «Μίλτον Ζαραμάγια Εὐπατρίδης» (ἐπιφυλλὶς «**Ἠχοῦς**»). **Ἀλληλογραφία.**

Συνδρομή: Ἐν Κωνσταν]πόλει γρ. **40.**—Ταχυδρομικῶς γρ. **54.**—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. **12.**—Ἕκαστον φυλλάδιον γρ. **1.**

Ἅμα τῇ πληρωμῇ τῆς συνδρομῆς δίδεται τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μυθιστορήματος.

Adresse: N. PHALÈRE BEY

Directeur de "L'ECHO LITTÉRAIRE,,

12 Rue Haratchi, Galata - Constantinople.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις Κ. ΖΙΒΙΔΟΥ καὶ Σας, Γαλατᾶ, ὁδὸς Χαρατσῆ, ἀριθ. 12.

1896

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ „ΗΧΟΥΣ„

ΜΙΛΤΟΝ ΖΑΡΑΜΑΓΙΑ, ΕΥΠΑΤΡΙΔΗΣ

ΥΠΟ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΑΡΕΛ

Ὅταν ἤμην εἰς τὸ Λονδῖνον, εἴχαμεν σχηματίσει, ἀναμεταξύ μας μερικοὶ φίλοι — ἰατροί, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ καλλιτέχναι — μικρὰν λέσχην, πολὺ περιωρισμένην, τὴν ὑπνο-ψυχικὴν λέσχην.

Τὸ σωματεῖόν μας εἶχεν εἰδικὸν σκοπὸν τὴν μελέτην τῶν φαινομένων τοῦ ὑπνοτισμοῦ, τῶν ὀνείρων, τῶν ἀσυναισθήτων καὶ αὐτοματικῶν καταστάσεων. Συνηρχόμεθα κάθε Σάββατον ἑσπέρας εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου Βάρτον καὶ εἴχαμεν κατ' ἀρχὰς μόλις δώδεκα μέλη, μὲ πολλὴν προσοχὴν προσληφθέντα. Πράγματι ἦτο εἶδος μυστικῆς ἑταιρείας, διότι ἂν καὶ δὲν εἴχαμεν δοκιμασίας μυήσεως, εἴχαμεν ὅμως σιωπηλὴν συγκατάθεσιν ἐχεμυθίας, καὶ ἠξεύραμεν ὅτι τὸ μόνον μέσον νὰ μὴ διαδοθοῦν αἱ ἔρευναί μας ἀπὸ χυδαίαν περιέργειαν, ἦτο νὰ κρατήσωμεν διὰ τὸν ἑαυτόν μας τὸ μονοπώλιον αὐτῶν.

Μ' ἐπιτρέπεται σήμερον νὰ ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν, χωρὶς νὰ εἶμαι ἐπίορκος, διότι ἡ λέσχη διελύθη, τὰ μέλη της διεσπάρησαν εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ κόσμου, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπέθαναν καὶ οἱ ἐπιζῶντες θὰ μείνουν ἀδιάφοροι εἰς τὰς ἀποκαλύψεις μου.

I

Ἕνα βράδυ ὁ δόκτωρ Βόθουελ ἦλθεν ὅλος χαρά.

— Νομίζω νὰ ἐπέτυχα ἕνα ὑποκείμενον ἀπαράμιλλον.

— Ἄνδρα ;

— Ὄχι· εἶναι μία νεωτάτη κόρη.

Ἡ Μίσες Τέμπλ ἔγινε σοβαρὰ «Ποίας κοινωνικῆς τάξεως ;

— Μικρὰ ἐργάτις νεωτερισμῶν τοῦ Ὄξφορ-στρίτ.

Ἡ Λαίδυ Ἄμλβεα Χοῦκερ ἔκαμε μορφασμόν.

— Ποῦ τὴν ξετρυπώσατε ; ἠρώτησεν ὁ Κύριλλος Ἔγερτον.

— Ἁπλούστατα εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ νοσοκομείου μου.

— Ἀ ! α ! . . κι' ἄλλη μιὰ νευροπαθής. Ἀσχήμη δουλειά, φίλτατε ! Ὡς τὸ κατ' ἐμὲ ἔχασα πολὺ τὴν ἐμπιστοσύνην μου διὰ τὰ ὑποκείμενα τοῦ νοσοκομείου. Εἴδαμε τόσες ἀπὸ αὐτές τὶς πλῆστρες ποὺ ἐπιδιώκουν συγκινήσεις ἢ ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ παίξουν κάποιον πρόσωπον ἢ ἁπλούστατα ὀλίγα χρήματα. Ἀποκοιμῶνται εἰς τὸ πρῶτον νεῦμα, ὁμιλοῦν σὰν βιβλία, ὑπακούουν πρὶν προφθάσῃς νὰ τὰς διατάξῃς... Κατὰ πόσον ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀγυρτία ; Κάνεις δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ἠξεύρῃ.. Θέλετε νὰ μὲ πιστεύσετε; Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ἦτο καλὸν νὰ κάμωμεν τὰ πειράματά μας ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἀναμεταξύ μας.

— Φίλτατε Κύριλλε, ἐὰν μὲ ἄφινες τοὐλάχιστον νὰ διηγηθῶ τὴν ὑπόθεσιν, πρὶν νὰ πάρῃς ρωτιά ! . . Δὲν χάνομεν τίποτα ἂν δοκιμάσωμεν. Καὶ ἂν ἀκόμα οἱ φόβοι σου ἦσαν δίκαιοι, τί διακινδυνεύομεν ; τὸ πολὺ πολὺ μίαν ἀπαγόρευσιν. Ἀλλὰ εἰς τὸ προκείμενον δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν οὐδεμίαν ἀπάτην, οὔτε ἑκουσίαν οὔτε ἀκούσιον. Ἡ Νάνσι Θουάϊτ δὲν εἶναι νευροπαθής. Εἶναι νέα κόρη ὑγιεστάτη καὶ σωματικῶς καὶ ἠθικῶς. Πρὸ ἓξ ἑβδομάδων ἔγινε θῦμα τρομεροῦ δυστυχήματος ἁμάξης, τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ τὴν ἀφήσῃ χωλὴν καὶ παραμορφωμένην. Εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ τὴν σηκώσω στὸ πόδι καὶ νὰ ἐπανορθώσω τὴν παραμόρφωσιν τοῦ ὡραίου της προσώπου χωρὶς νὰ μείνῃ κανὲν σημεῖον· ἡ ταλαίπωρος νέα αἰσθάνεται δι' ἐμὲ ἐνθουσιώδη εὐγνωμοσύνην, ὑπερβολικήν, ἐὰν θέλετε, ἀλλὰ ἡ ὁποία δὲν εἶναι διόλου παθολογική, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ πιστεύσετε. . .

— Πῶς ! ὑπερβολική !... ἀνεφώνησεν ἡ Λαίδυ Ἄμαβελ. Τί μεγαλειτέραν ἐκδούλευσιν ἠμπορούσατε νὰ τὴν κάμετε ;

— Ὅπως δήποτε, ἐπανέλαβεν ὁ Δόκτωρ· τὸ περιστατικὸν τοῦτο μὲ ἔδιδε μίαν εὐκαιρίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπωφελήθην ἅμα ἀνεγνώρισα ὅτι ἡ Νάνσυ εἶχε ἔκτακτον ὑπνοτιστικὴν κράσιν.

— Τί ἔχει τὸ τόσον σπάνιον ;

— Περιμένετε νὰ τὴν ἰδῆτε καὶ ἀφήσατέ με νὰ καθησυχάσω τὸν Κύριλλον, ἀφοῦ δὲν θέλει πλέον πλῆστρες. Ἡ Νάνσυ Θουάϊτ εἶχε πατέρα εὐπατρίδην. Ἀπὸ αὐτὰ ποὺ κατάλαβα ὁ εὐπατρίδης αὐτὸς ἦτο τοῦ σκηνιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ· ἀλλὰ ἐκληροδότησεν εἰς τὴν κόρην του τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκεῖνα τῆς εὐγενείας, τὰ ὁποῖα φαίνεσθε καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, τόσον ἀποφασισμένοι νὰ μὴ παραβλέψετε ἔστω καὶ εἰς ἕνα ὑποκείμενον· δηλ. χέρι μικρὸ, πόδι κιρτὸ, λαιμὸν κύκνου καὶ χεῖλη λεπτά. Ἂς ἀφήσωμεν τὶς ἀστειότητες τὸ παιδὶ εἶναι θελκτικὸ καὶ ἄξιον σεβασμοῦ. Ἀλλὰ τὸ περίεργον εἶναι τὸ ἔδαφος εἰς τὸ ὁποῖον ἐφύτρωσεν αὐτὸ τὸ ἄνθος.

— Γνωρίζετε τὴν οἰκογένειάν της ;

— Μόλις ἡ Νάνσυ ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ στρῶμα, τὴν ἐρώτησα ἂν συγκατατίθεται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰ πειράματά μας καὶ μὲ αὐθόρμητον συγκινητικὸν μὲ ἀπήντησεν ὅτι θὰ εἶναι πολὺ εὐτυχὴς ἂν μὲ κάμῃ τὴν μικρὰν ταύτην ἐκδούλευσιν, ἐπιφυλασσομένη βεβαίως τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων της, συγκατάθεσιν τὴν ὁποίαν μὲ παρεκάλεσε νὰ ζητήσω αὐτοπροσώπως, ἐὰν κατὰ τύχην περάσω ποτὲ ἀπὸ τὸ Χόλβουρυ. Σήμερα τὸ πρωὶ ὑπῆγα. Οἱ γονεῖς της μὲ περίμεναν. Ἀπόρησα ὅταν εἶδα τὴν μητέρα της: κοντή, μελαχρινή, ζωηρά, ὁλοστρόγγυλη, ὅλως διόλου τὸ ἀντίθετον τῆς Νάνσυ, ἡ ὁποία εἶναι ἄσπρη καὶ ξανθή· ἀλλὰ ὁ πατέρας προπάντων μὲ ἐξέπληξε : παχύς, κοντούτσικος, χονδροειδής, μὲ πυρρὴν τρύχωσιν καὶ ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἔφθασα δὲν ἔπαυε νὰ τραβοκοπᾷ εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ, τὰ ἐπὶ τοῦ μετώπου του μαλλιά, ἐπειδὴ δὲν

Σ' ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Ὥραις πολλαὶς 'ς τὸ δάσος μέσα
σ' ἐσυλλογίζομουν μονάχος
κ' ἤμουν ἀκίνητος σὰν βράχος
ὥραις πολλαὶς 'ς τὸ δάσος μέσα.

Βαρειὰ μ' ἐπλάκωνεν ἡ λύπη
σὰν σύννεφο ποὺ κατεβαίνει.
'ς τῆς κορυφαῖς καὶ τῆς βαραίνει
βαρειὰ μ' ἐπλάκωνεν ἡ λύπη.

Σ' τὸν κόσμο νἄμουνα μιὰ πέτρα !
—γιατί γλυκὰ νὰ σὲ θυμοῦμαι ;—
γραφτὸ δὲν εἶναι νὰ ἑνωθοῦμε...
Σ' τὸν κόσμο νἄμουνα μιὰ πέτρα.

Καὶ 'ς τὸ τρισμέγιστο τὸ δάσος
—τοῦ νοῦ δὲν ἦταν παραζάλη,—
σὲ εἶδα μπροστά μου πειὸ μεγάλη
ἀπ' τὸ τρισμέγιστο τὸ δάσος.

Λυτὰ χυμένα τὰ μαλλιά σου
κρυφὸ τὰ χάϊδευεν ἀγέρι
καὶ σὺ τὰ 'βάστας μὲ τὸ χέρι
λυτὰ χυμένα τὰ μαλλιά σου.

Ἤσουν ὁλόλαμπρη, οὐράνια,
χωρὶς χαμόγελο στὰ χείλη,
τὰ δυό σου 'μάτια ἦταν ἥλιοι,
ἤσουν ὁλόλαμπρη, οὐράνια.

Κ' ἐφύλαγα βουβὸς νὰ πέσῃ
σὰν κάτι τι ἀπ' τὴν καρδιά σου
δακρύου στάλα στὴν ποδιά σου
ἐφύλαγα βουβὸς νὰ πέσῃ.

Ὥραις πολλαὶς 'ς τὸ δάσος μέσα
μὰ ἤσουν ἄψυχη σὰν βράχος,
καὶ τώρα θλίβουμαι μονάχος
ὥραις πολλαὶς 'ς τὸ δάσος μέσα

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΡΟΛΟΓΙ

στὸν Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.

Δὲν ἦτο δυνατὸ νἄχουμε καὶ πολλὰ ἐπιπλα· στρατιωτικὸς ὁ πατέρας μᾶς ἔσερνε μαζύ του ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη τῆς ἀπέραντης Αὐτοκρατορίας. Νὰ μᾶς χωριστῇ δὲν τοῦ ἔρχουνταν, τὴ μεγάλη του καρδιὰ ὁ χωρισμὸς τὴν ἔλυνε, τὴν ἔκαμνε μικρὴ γιατὶ κάθε δυὸ-τρία χρόνια τὸ πολὺ εἴχαμε καινούργια πατρίδα, καινούργιο σπῆτι, καινούργια ἐπιπλα. Μόνο δὲν ἄλλαζαν ἡ βιβλιοθήκη κ' ἕνα χρυσὸ ρολόγι τοῦ τραπεζιοῦ.

Ἔχει τὴν ἱστορία του αὐτὸ τὸ ρολόγι, ποὺ λὲς καὶ τὴν τραγουδεῖ ὁ εὔμορφος κυνηγὸς ὁ ὁλόχρυσος, μὲ τὴν χρυσῆ του σάλπιγγα, καβάλλα στὸ βαρβάτο του ἄλογο, κι' αὐτὸ ὁλόχρυσο, ποὺ βηματίζει σοβαρὰ ἀπάνω στὸν ἀπόκρημνο προὐντζίνο βράχο, βράχο περίφαρο, ποὺ βαστᾷ στὸν πληγωμένο κόλπο του τὸ ρολόγι.

Μόλις φθάναμε στὸ καινούργιο μας σπῆτι, ἡ μητέρα, ἄφτακτη νοικοκερά, πρῶτα - πρῶτα γιὰ τὸ χρυσό της ρολόγι φροντίζε. Τἀκουμποῦσε προσωρινὰ στὴ βιβλιοθήκη ἐμπρὸς τὸ σκέπαζε μὲ τὸν ἁλτινό του θόλο καὶ μ' εὐχαρίστησι ἄκουε τὸ τὶκ - τάκ του ποὺ συμβόλιζε θαρρῆς τὴν ὁμοιόμη της ὕπαρξιν.

Γιὰ τὴν περίφαρη κορμοστασιὰ τοῦ καβαλάρη δὲν ἄκουσα τίποτα, μὰ συχνὰ ἔλεγε ἡ μητέρα πῶς τὸ ὁλόχρυσο ἄλογο ἐμοιαζε ἀπαράλλακτα μὲ τὴν ἀράπικη φοράδα ποὐχεν ὁ πατέρας ὅταν γύρισε ἀπὸ τὴν ἐπικὴ ἐκστρατεία τῆς Κριμαίας.

Εἶχε τὴν ἱστορία του τὸ χρυσὸ ρολόγι, ποὺ θαρρεῖς καὶ τὴν τραγουδοῦσε μὲ τὴν σάλπιγγά του ὁ περίφαρος κυνηγός, μὲ νότες τοῦ Σούμαν, ἀλλὰ ποιὸς ποτὲ μπορεῖ νὰ μεταφράσῃ αὐτὴ τὴ γλῶσσα ;

*

Δὲν ἄγκιζα ποτὲ τὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι.

Εἶχα ἀρρωστιάρικη περιέργεια ὅταν ἤμουν παιδί, μὰ ἀρρωστιάρικη. Ξημερόνομουν γιὰ νὰ χορτάσω τὴν ἐξήγησι ποὺ μ' ἔδινε ὁ πατέρας, μὲ τὴν πατριαρχική του καλωσύνη καὶ ὑπομονή, πῶς δὲν πέφτουν τἄστρα ἀφοῦ δὲν εἶναι στερεωμένα στὸν οὐρανὸ, πῶς φυτρώνουν τὰ χορτάρια, πῶς γίνεται ἡ ἀντανάκλα-

ση, γιατί πηγαίνουμε ἢ δὲν πηγαίνουμε στὴν ἐκκλησία. Ὅλα μὲ τὰ ἐξηγοῦσε ὁ πατέρας ὅταν τὸν ρωτοῦσα· καὶ κἄθε μέρα τὸν ρωτοῦσα χίλια δυὸ πράγματα. Μὰ γιὰ τὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι ποτέ μου δὲν τοῦ ρώτησα.

Ἤξευρα νὰ δείχνῃ πότε βγαίνει ὁ ἥλιος, πότε χάνεται, πότε πρέπει νὰ φᾶμε πότε νὰ κοιμηθοῦμε· μὰ πῶς τὸ κατωρθώνει δὲν τὄξερα, δὲν ἤθελα νὰ τὸ μάθω, ἡ ἀρρωστιάρικη περιέργεια μου μόνε μπροστὰ στὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι σποῦσε.

Τὸ σέβουμουν τὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι. Ὧρες ὁλάκερες κολυμποῦσα ἀντικρύ του στὶν θαυμασμό μου στὴ λατρεία μου : στὴ λατρεία τοῦ ἄγνωστου στὸ θαυμασμὸ τοῦ ἰδανικοῦ.

Σὰν ἤμουν παιδί, δὲν ἄγγιζα ποτὲ τὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι.

* * *

Δὲν λυπήθηκα, ἀπόρησα μόνε σὰν εἶδα μιὰ μέρα τοὺς δείκτας τοῦ χρυσοῦ ρολογιοῦ νὰ εἶναι ἀκίνητοι. Δὲν τὸ χωροῦσε ὁ νοῦς μου πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν ἀκούεται τὸ τικτάκ του. Καὶ γιατί τάχα ; . . . Ἦταν τὸ πρῶτο γιατὶ γιὰ τὸ χρυσὸ ρολόγι. Δὲν εἶχε ἀκόμα ξεποντήσει καλὰ-καλὰ ἀπὸ τὸν λάρυγκά μου καὶ τὸ μετάνοιοσα.

Ἤθελα νὰ φύγω, νὰ κρυφτῶ, νὰ μὴν ἀκούσω τὸ γιατί.

«Δὲν θὰ τὸ κούρδισαν», εἶπε ὁ πατέρας· «θὰ εἶναι χαλασμένο—εἶπε ἡ μητέρα—πρέπει νἄρθῃ ὁ ρολογᾶς».

Ρολογᾶς !... χαλασμένο !... κούρδισμα !... Τὸ κουρδίζουν λοιπὸν τὸ ρολόγι ; καὶ θἄρθῃ ὁ ρολογᾶς ὅπως ἔρχεται ὁ κουντουρᾶς καὶ θὰ μπαλώσῃ τὸ χρυσό μας τὸ ρολόγι ; Τί κρίμα ! τί κρίμα !

Μ' ἔρχουντ' νὰ κλάψω χωρὶς νὰ ξέρω γιατί· τὰ δάκρυά μου τὰ στεγνὰ δὲν ἦταν δάκρυα λύπης· ἦταν δάκρυα ποῦ πλημμυροῦν χωρὶς νὰ τρέχουν γιὰ μιὰ μεγάλη καταστροφή, ποῦ σὲ κάμει ν' ἀπορῆς χωρὶς νὰ προφθάσῃς νὰ καταλάβῃς καὶ νὰ λυπηθῆς.

* * *

Ἕνα σωρὸ ρόδες μὲ ὀντία, ἕνα σωρὸ βίδες, ἕνα σωρὸ παράξενα πράγματα καὶ ὅλα λιγδωμένα καὶ πρασινισμένα ἀπὸ τὶν καιρό.

Μὲ χτύπησε στὸ μάτι μιὰ λορίδα στριφογυρισμένη, λιγδωμένη, μαύρη, μὲ κυλίδες σκουριᾶς καὶ κατακάθια πράσινα βρωμεροῦ λαδιοῦ. Θέλησα νὰ τὴν ἀγγίσω καὶ λέρωσαν τὰ χέρια μου· ὁ πατέρας εἶπε πῶς ἐκείνη ἡ πρασινάδα εἶναι δηλητήριο.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ πρῶτο γιατὶ ἤθελα νὰ τὰ μάθω ὅλα, ὅλα.

Καὶ μ' ἐξήγησαν τί κάμνει ἡ κἄθε ρόδα, ποιὰ γυρνᾷ τὸν λεπτοδείκτη, ποιὰ τὸν ὡροδείκτη· καὶ μ' ἐξήγησαν πῶς ἐκείνη ἡ λιγδερὴ μαύρη λορίδα εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ρολογιοῦ, εἶναι τὸ ἐλατήριο. . .

Αὐτὴ ἔδινε ζωὴ στὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι !

* * *

Ὁ καβαλάρης ὁ χρυσὸς μὲ τὸ ἄλογό του τὰκίνητο ἐπάνω στὸν βράχο ἦταν ἐκεῖ κοντά· μὰ ὁ κόλπος τοῦ βράχου ἦταν γυμνὸς καὶ τρύπιος!

Δύο μεγάλα δάκρυα βούρκωσαν τὰ μάτια μου καὶ μέσα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ δάκρυα εἶδα τὸν βράχο πελώριο καὶ στὴ μέση, ἡ ὁλάνοιχτη ἐκείνη τρύπα μὲ φάνηκε νὰ ἔχῃ μέσα της ἕνα φέρετρο, τὸ φέρετρο τοῦ κἄτι τι ἐκείνου ποῦ πέθανε μέσα μου ὅταν κατάλαβα τὸ πῶς κινεῖται τὸ χρυσὸ τὸ ρολόγι, τὸ ρολόγι ποῦ ἔχει τὴν γλυκειά του τὴν ἱστορία, μὰ ποῦ θαρρεῖς τώρα νὰ ψάλλῃ ὁ χρυσός τουκαβαλλάρης μὲ τὴ σάλπιγγά του, μὲ νότες τοῦ Βέπερ τὸ μελαγχολικὸ ἐπικήδειο τῆς δύναμης ἐκείνης ποῦ μ' ἔκαμνε νὰ πιστεύω πῶς ὑπάρχουν χρυσᾶ ρολόγια ποῦ κινοῦνται δίχως ἐλατήριο.

ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ὥρα 9 μ. μ. Ἐπεσκέφθην τὸ περιώνυμον τῶν Ἀθηνῶν νεκροταφεῖον. Τίποτε ἄλλο πλέον δὲν θέλω νὰ ἰδῶ, παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν, μίαν, δύο φορὰς ἀκόμη. Ἔχουν δίκαιον ὅμως νὰ ἐκθειάζουν τὸ νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν· ἔμεινα ἔκθαμβος πρὸ τῶν ἀριστουργημάτων ἐκείνων τῆς γλυπτικῆς ἐπάνω εἰς τοὺς πολυτελεῖς τάφους. Εἶνε πολὺ μακρυσμένο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας τὸ νεκροταφεῖον. Γιὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς στὴν εἴσοδον, πρέπει νὰ διέλθῃ μίαν ἀπέραντον δενδροστοιχίαν ὑψηλῶν κυπαρίσσων, ἥτις εἶνε νομίζεις ἐπίτηδες φυτευμένα ἐκεῖ ὅπως χωρίσῃ τὴν χώραν τῶν ζώντων, ἀπὸ τὴν τῶν νεκρῶν... Καὶ πραγματικῶς ὅσον βαδίζει τις χάνεται πᾶς ἐξωτερικὸς τῆς πόλεως θόρυβος, πᾶν σημεῖον ζωῆς. Οἰκίαι δὲν ὑπάρχουν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς ὁδοῦ, οὔτε ζωηραὶ τῶν κυνῶν ὑλακαὶ ἀκούονται πλέον, μόνον ὁ ἄνεμος ἀναμέσον τῶν κυπαρίσσων πνέων, ψιθυρίζει τοῦ θανάτου τὸ αἰώνιον ἄσμα.....

Ἡ τόσον μακρὰ δενδροστοιχία ἐκείνη προδιαθέτει τὴν ψυχὴν τοῦ μέλλοντος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κράτος του... Καὶ ὄντως· ἀνυψοῦται ἡ ψυχὴ πρὸ τῆς σιγῆς, πρὸ τοῦ μεγαλείου ἐκείνου... Μακρὰν πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν, πάντα ὑλικὸν στοχασμὸν ἀπορίπτουσα, εἰς τῆς αἰωνίας ἡμῶν κατοικίας τὸ βασίλειον μετὰ συντριβῆς προσεγγίζει... τῆς κατοικίας εἰς ἣν θ' ἀναπαυθῶσι ποτὲ ἃ μέλλει νὰ συντρίψῃ γήϊνα δεσμὰ... γήϊνα, ναί !... πρόσκαιρα ὅσον ἡ γῆ ἐξ ἧς ἐπλάσθησαν καὶ εἰς ἣν ἀμετακλήτως θὰ μεταβῶσι... Μὰ τί εἶνε ὡττόσο αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! δὲν ἐννοεῖ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸ λάβῃ ὑπ' ὄψει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα... Καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν τρανωτέραν ἀπόδειξιν τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου, νέον δεῖγμα ταύτης παρέχει. Πρὸς τί ὅλη αὐτὴ ἡ πολυτέλεια, τὰ μαρμάρινα μνημεῖα μὲ τὰ πολυπληθῆ ἀγάλματα καὶ τὰς χρυσογλύπτους ἐπιγραφάς! Τί κρύπτουσιν αἱ γεγλυμμέναι αὗται πλάκες, ἐφ' ὧν χρυσόπτερυι ἄγγελοι ἕνα ἀνδριάντα, ἕνα ὄνομα στεφανοῦσι :

«Καὶ τ' εἶνε ἕνα ὄνομα κανένας σὰν πεθάνῃ ;
Σημάδι κἄθε μιαροῦ, συριγματιὰ τοῦ φθόνου
Ποὺ ἕνα χείλος τὸ φιλεῖ καὶ τἄλλο τὸ δαγκάνει...
ἕνα κομμάτι σάβανο ποὺ κλέβομε τοῦ χρόνου!»

. . . . . .

Θυμήθηκα αὐτὸ τὸ στίχο ἐμπρὸς εἰς τοῦ Σλῆμαν τὸ μεγαλοπρεπέστατο μνημεῖο μὲ χρυσοχαραγμένα ἐπιγράμματα εἰς ἑξαμέτρους δακτυλικούς...

Εἶδα καὶ τοῦ Κοραῆ τὸν τάφο. Τεχνικότατος ὁμολογουμένως ὁ ὀβελίσκος ἐκεῖνος ὁ ὑψηλὸς μὲ τὸν ἀνδριάντα του ἐπάνω καὶ τὸ μαρμάρινο δάφνης κλωνί· καὶ συλλογίσθηκα πῶς μπορεῖ ἡ σκιὰ τοῦ Μεγάλου ἀνδρὸς νὰ ὑποφέρῃ τόσον βάρος... καὶ ἕνας ἄλλος στίχος μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ἀμίμητος αὐτὸς ἐκ τοῦ: «Poète Mourant»:

«N' inscrivez point de nom sur ma démeure [sombre
Du poid d'un monument ne chargez pas mon [ombre.
D' un peu de sable, hélas !.. je ne suis point [jaloux...
Laissez-moi seulement à peine assez d' espace
Pour que le malheureux qui sur ma tombe [passe
Puisse y poser ses deux genoux . . . . . .

. . . . . .

Καὶ ὅσο προχωροῦσα τόσο μ' ἐθάμβωνε τῶν τάφων ἡ μεγαλοπρέπεια....

Μὰ τί Θεέ μου ; Κι' ἐδῶ μέσα ἀκόμη εἰσεχώρησεν ὁ ξενισμός ; Σὲ δικούς μας τάφους, μὲ ὀνόματα δικά μας εἶδα πολλοὺς στεφάνους ἀπὸ τεχνητὰ ἄνθη, νὰ γράφουν κατὰ τῶν Δυτικῶν τὸ ὑπόδειγμα.

à mon frère adoré
à ma chère épouse. . . . . .

. . . . . .

Συγκινήθηκα πολὺ ἐμπρὸς εἰς τῆς Ἀγανίκης Μαζαράκη τὸν τάφο, ἕνα τεχνητὸ ποικτικώτατο βράχο, μὲ ἕνα ἀπὸ ἀκατέργαστο μάρμαρο σταυρό, καὶ μιὰ λύρα μαρμάρινη ῥιγμένη ἀπάνω στὸ βράχο... Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου ἔχυσα ἀληθοῦς ὀδύνης δάκρυα, ἐκεῖ ὅπου ἠσθάνθην ὀξὺν καρδίας σπαραγμόν, εἶνε ὁ κοινὸς τάφος τῆς Μαίρης καὶ τοῦ Μιχαὴλ, τῶν πρὸ μηνὸς αὐτοκτονησάντων ἐραστῶν... Τίποτε, κανένα στόλισμα, καμμιὰ πολυτέλεια... Οὔτε εἶνε περιτριγυρισμένος μὲ κάγκελλα ὁ τόπος ποῦ τὰ δύο τους σώματα κοιμοῦνται κοντά, κοντά...

«Oh ! être couchés ensemble dans les ténèbres
et de temps en temps se caresser seulement
un doigt, cela suffirait à mon éternité. . . . .
(V. Hugo)

Δύο ξύλινοι μαῦροι σταυροὶ μὲ τὰ ὀνόματά των, καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς σταυροὺς μία ὁλόασπρη μαρμάρινη πλάκα μὲ τὸ ἑξῆς συγκινητικὸ δίστιχο μὲ μαῦρα γράμματα χαραγμένο :

«Καρδιὲς ἂν σμίξουνε σπή γῆ σὰν τὶς δικές μας πάλι
Νὰ μὴ χωρίσουνε ποτὲ ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη».

Στῆς Μαίρης τὸν σταυρὸ εἶνε κρεμασμένα τὰ ὀλίγα ξερολούλουδα τῆς Ἀκροπόλεως ποῦ φορροῦσε στὸ στῆθός της ὅταν ἔπεσε καὶ σκοτώθηκε. . . . Καὶ ἀπομακρύνομαι ἀπομάσσουσα τὰ δάκρυά μου. . . καὶ ψιθυρίζω· «Δυστυχισμένο παῖδι !»... ἐνῷ ἀκούω μιὰ μυστικὴ φωνὴ νὰ ψιθυρίζῃ στὴν ψυχή μου βαθειά : Δυστυχισμένο ἢ εὐτυχισμένο ; . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Εἶχε νυχτώσει σχεδὸν καὶ τῆς Σελήνης τὸ μυστηριώδες φῶς ἔπιζε τῶν κυπαρίσσων τὰ σκυθρωπὰ φύλλα. Πῶς ἀλλάζει ἡ ἐντύπωσις ποῦ προξενεῖ τῆς Σελήνης τὸ φῶς ἀναλόγως τοῦ τόπου ποῦ φωτίζει ! Τί παιχνιδιάρικο, τί γελαστὸ φαίνεται ὅταν παίζοντας γελᾶει στὴν ἀκρογιαλιὰ μὲ τὸ κῦμα, καὶ τί μυστηριώδες τί μεγαλοπρεπὲς ποὺ εἶνε ὅταν στῶν τάφων τὶς πλάκες ῥίχνῃ τὶς ὠχρὲς ἀκτίνες του !... Μὲ μεγάλη λύπη ἀποσπάσθηκα ἀπὸ τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα... μὲ θέλγει, μὲ ἀνυψόνει τοῦ κοιμητηρίου ἡ ἡσυχία... Ἔφυγα μὲ σιγανὸ βουβὸ περπάτημα ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς τάφους γιὰ νὰ μὴν ταράξω τῶν νεκρῶν τὸν αἰώνιο καὶ ἥσυχο ὕπνο. . . . . .

. . . . . .

Ὁ ἀδελφός μου (ἤμουν μόνη μαζή του) μὲ πῆγε ἀπὸ πολὺ ἀποκέντρους δρόμους πίσω ἀπὸ τὸ ἄντρον τῶν Νυμφῶν· ἀκούσαμε ἀπὸ μακρυὰ τὰ ἄγρια μουγκρίσματα τῶν θηρίων τοῦ Μοντενέγρου. Εἶχε νυκτώσει ὅλως διόλου καὶ ἡ ψυχή μου πληρωμένη μὲ τὰς

φοβερὰς ἐντυπώσεις τοῦ κοιμητηρίου, κρύωνε ἀπὸ φόβο καὶ μοναξιά... μᾶς ἔρεγγε ὅμως παρηγορητικὰ τὸ φῶς τῆς Σελήνης.

Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

Ἡ βροχή.

Δὲν βασιλεύει πλιὰ ἡ γαλήνη. Τὸ φαιδρὸ καὶ γαλανὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ ἐσβύστηκε κι' ἐχάθηκε στὴν πρώτη πάλη, σὰν τὴν ἀδύνατη ψυχὴ στὴν ἀνέλπιστη συμφορά. Ὁ οὐρανὸς δὲν εἶνε σιγαλός· οἱ κόρφοι του, οἱ ἀπέραντοι κόρφοι του εἶνε ἀνταριασμένοι κι' ἀνήσυχοι· ἀπὸ τὴ μιὰ στὴν ἄλλη ἄκρη τρέχουν ἀχνισμένα, μαῦρα καὶ βουρκωμένα σύγνεφα. Τρέχουν ἀπ' ἐδῶ, πηγαίνουν ἐκεῖ, ἀνακατώνωνται μὲ λύσσα, σμίγουν, ξεδιπλώνουν, ξανασμίγουν κι' ἔπειτα βαρυὰ βαρυὰ ἀναπαύονται στὲς κορυφὲς τῶν βουνῶν καὶ στὸ χάος τῆς θάλασσας. Καὶ σιγὰ, σιγὰ ἀναβαίνουν, κατεβαίνουν, ἁπλώνουν καὶ φουσκώνουν τὰ τρομερὰ στοιχειὰ καὶ γρήγορα, γρήγορα σκορπιῶνται στοὺς κάμπους, στὴ θάλασσα, στὲς ράχες, στὰ βουνὰ, σ' ὅλη τὴν ὁλόγυρα φύση. Ὁ οὐρανὸς μαυρισμένος βράζει κι' ἀνταριάζεται· ἔχει ἐπάνω του ζωγραφισμένη τὴ μάνητα καὶ τὴν ἐκδίκηση, τὸ φυσικὸ καὶ παντοτινὸ πάθος του. Ὁ ἀγέρας σφυρίζει ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δενδριῶν κι' ἀρχίζει νὰ ταράζῃ τὰ κλαδιὰ καὶ τοὺς κλώνους καὶ νὰ σηκώνῃ ψηλὰ μποχοὺς ἀπὸ χώματα, ξερόκλαδα καὶ φύλλα. Τὰ σπλάχνα τ' οὐρανοῦ ἀρχίζουν νὰ μουγγρίζουν, νὰ βροντοκοποῦν καὶ νὰ ξερνοῦν λάμψες καὶ ἀστραψιὲς μὲ κεραυνοὺς κι' ἀντάρες, ποὺ φέγγουν καὶ λάμπουν ποὺ φοβερίζουν καὶ βουΐζουν, οὐρανὸ καὶ γῆ.

Σιγὰ, σιγὰ ἀρχίζει νὰ πέφτῃ ἡ βροχὴ, τὰ δάκρυα τῆς λύπης καὶ τῆς ἀντάρας, τῆς λύσσας καὶ τοῦ καϋμοῦ. Βρέχει ὁ οὐρανὸς κι' ἡ φύση κλαίει καὶ μοιρολογεῖ τὸν ἄπειρο καϋμὸ καὶ λέγει τὸ παντοτεινὸ πάθος της. Πέφτει ἡ βροχὴ ἀδιάκοπη κι' ἀβάσταχτη στῆλες, στῆλες καὶ γραμμὲς ἄπειρες κι' ἀμέτρητες ποὺ κρατοῦν ἀπὸ τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ ὡς τὴ γῆ κάτω, κάτω. Βρέχει ὁ οὐρανὸς κι' ἡ γῆ δροσίζεται καὶ σιγὰ λασπώνει, ἔπειτα φουσκώνει, πλημμυρίζει καὶ φτιάνει τὰ ρυάκια τοῦ χιονόπωρου, τὲς ρεματιὲς καὶ τὰ ποτάμια τοῦ χειμῶνα, ποὺ τρέχουν καὶ σκορπίζωνται ἀφρισμένα ὁλοῦθε, δεξιὰ ζερβιὰ, κάτω στοὺς κάμπους, στὰ περιβόλια, στὰ χωράφια καὶ στοὺς κήπους, ποὺ διψοῦν ἀπὸ δροσιὰ καὶ νερό. Πέφτει ἡ βροχὴ ἀδιάφορη, σὰν στοιχειὸ ποὺ εἶνε, στὴ γῆ γιὰ νὰ φυτρώσουν τὰ φυτὰ καὶ δροσισθῇ ὁ κόσμος, καὶ θερίση τὲς ἐλιὲς, τὰ σταφύλια καὶ τὰ σιτηρὰ, τὸν πλοῦτο καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἐξοχῆς· πέφτει ἡ βροχὴ στὴ θάλασσα γιὰ νὰ τὴν ἀνταριάσῃ καὶ τὴν φουσκώσῃ καὶ βγῇ τὸ ψάρι, τὸ παχουλὸ καὶ γλυκὸ ψάρι, ποὺ θὰ πιασθῇ στὰ δίχτυα καὶ στὲς στράτες τῆς ψαράδικης βαρκοῦλας.

Ὀθωνοὶ ΠΛ. Λ. ΣΤΑΥΡΟΥ.

Η ΛΥΓΕΡΗ

Κάτω στὴν ἀκροπελαγιὰ στοῦ βράχου τὸ στεφάνι
Μιὰ λυγερὴ κατέβαινε κάθε πρωὶ καὶ βράδυ,
Πρωὶ μὲ τὰ φωτήματα τὸ βράδυ μὲ τὸ σούρπω
Κι' ἀγνάντευε τὴ θάλασσα καὶ τὴν παρακαλοῦσε.

«Παρακαλῶ σε θάλασσα γιὰ γαληνέψου λίγο
Καὶ μὴ βουρκώνεσαι πολὺ καὶ βαρυοκυματίζεις
Κ' εἶν' ὁ λεβέντης μου μακρυὰ καὶ ταξειδαρμενίζει
Καὶ λαχταρῶ μὴ μοῦ πνιγῇ καὶ μὴ μάπαρατήσῃ.
Παρακαλῶ σε θάλασσα τόρα γλυκειὰ νὰ γείνῃς,
Κι' ἄφησε μ' ἕνα κῦμα σου μιὰ διάτα νὰ τοῦ στείλω
Μὴ τύχῃ καὶ μὲ θυμηθῇ καὶ λύπησι μοῦ πάρει.
Παρακαλῶ σε θάλασσα στεῖλε τὸ κῦμα, στεῖλτο.
Νὰ τοῦ φωνάξῃ μιὰ φωνὴ, μ' ἀφροὺς νὰ τὸν ραντίσῃ
Καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ τὰ βάσανα καὶ τὰ παράπονά μου,
Πῶς δὲν βαστῶ τέτοια ζωὴ βαριέστησα μονάχη,

Τὸ μονοδέντρι στὸ βουνὸ ὅλοι οἱ καιροὶ τὸ δέρνουν,
Τὸ δέρνει ὁ νότος κι' ὁ βοριᾶς τὸ δέρνει τρεμουντάνα.
Πῶς διάβηκαν τὰ χρόνια μας καὶ φεύγουνε τὰ νειάτα,
Καὶ τὸ φιλὶ στὰ χείλη μου θενὰ γενῇ φαρμάκι
Δὲ θὰ τοῦ νοστιμεύεται, δὲ θάχῃ πλειὰ γλυκάδα
Ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ βάσανα τοὺς πόνους καὶ τὶς πίκρες
Τοῦ ζωντανοῦ τοῦ χωρισμοῦ ποῦ μοῦ κατσε στὰ στήθεια.
Παρακαλῶ σε θάλασσα στεῖλε τὸ κύμα στεῖλτο
Μὴ τύχει καὶ μὲ θυμηθῇ καὶ λύπησι μοῦ πάρει.»

Καὶ ἡ νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ π' ἄκουσε τὶς φωνές τ ις
Βγῆκε μέσ' ἀπ' τὰ κύματα νυφοῦλα ἀφροντυμένη,
Καὶ μίλησε τῆς λυγερῆς καὶ τέτοια ἀπολογέται.

«Τὸ ταξειδιάρικο πουλὶ καὶ τὸ χρυσό σου ταῖρι
Ποῦ πέταξε καὶ σοῦ φυγε μέσ' ἀπ' τὴν ἀγκαλιά σου,
Ἀρμένιζε μὲ κάτεργο στὴ μέση τσῦ πελάγου.
Κ' εἶχε μπροστά του τὸν βορειὰ καὶ πίσω τὸν πουνέντε
Καὶ δὲ βολοῦσε νὰ σταθῇ οὔτε καὶ ν' ἀρμενήσῃ.
Σηκώθη κι' ὁ ντελιβοριὰς τὸ βούλιαξε στὸν πάτο.
Τὸ κῦμα πῆρε τὰ κουπιὰ κ' ἡ θάλασσα τοὺς ναύτες,
Καὶ γώ σφυξα κι' ἀγκάλιασα τὴν ἰδική σου ἀγάπη
Κι' ἀφροὺς τοῦ δίνω γιὰ φιλιὰ τὴν ἀρμη γιὰ τροφή του.

Κ' ἡ λυγερὴ σὰν τἄκουσε στὰ κύματα βουτάει
Γιὰ νἄβρῃ τὸ λεβέντη της στῆς θάλασσας τοὺς κόρφους.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ.

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΟΝ

Ἡ κοινὴ γνώμη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς εἰς τὸν βόρειον πόλον ἐκδρομὰς· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀνδρέ, ὁ ὁποῖος ἐπεχείρησε νὰ φθάσῃ ἐκεῖ δι' ἀεροστάτου ἀπέτυχε σχεδὸν, ὁ γάλλος κ. Γ. Λ. Πέσς προτείνει (Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις τῶν Παρισίων, 19 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ) σχέδιον ἐκδρομῆς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον εἰς πᾶν ὅτι ἔγινε μέχρις σήμερον. Ἀντὶ νὰ διέλθωμεν τὰς ἐνκαρίους ἀποστάσεις ἢ νὰ διατρέξωμεν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παγωμένης θαλάσσης, μᾶς προτείνει ἁπλούστατα ταξείδιον ὑπὸ τὴν θαλασσαν.

Τὸ σχέδιόν του φαίνεται κατ' ἀρχὰς ὡς μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βέρν· καὶ ὅμως εἶναι πολὺ πραγματοποιήσιμον. Ἐκτὸς τούτου ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἐρελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν εἰδημόνων καθόσον μάλιστα ἡ ἐπιτυχία τοῦ δι' ἀεροστάτου ταξειδίου καθίσταται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὅλως διόλου προβληματική. Πανταχόθεν ἐγείρονται ἀμφισβητήσεις καὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς αἰσιοδοξίας τῶν κκ. Ἀνδρὲ καὶ Σρόνδβεργ καὶ ὅσοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνουν τὸ ζήτημα μᾶς προαγγέλλουν ἀπογοήτευσιν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὁλεθρία, καθ' ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη, παραπερθεῖσα ἀπὸ τὸ θάρρος τῶν ἀτρομήτων τούτων ἀεροναυτῶν μεγάλα προσδοκᾷ ἀπὸ αὐτούς.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὰ ἐχέγγυα τὰ ὁποῖα παρέχει ἢ δὲν παρέχει ἡ δι' ἀεροστάτου ἐκδρομὴ εἰς τὸν Βόρειον πόλον καὶ ἐξετάσωμεν τὸ εὑρὺ σχέδιον τοῦ κ. Πέσς. Οὗτος, βασιζόμενος ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Νάνσεν καὶ τὰς τελειοποιήσεις τῆς ὑποβρυχίου ναυτιλίας, ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἡ ὑποβρύχιος ὁδὸς παρέχει περισσοτέραν πιθανότητα ἐπιτυχίας ἀπὸ ὅλα τὰ μέχρι τῆς σήμερον δοκιμασθέντα, διὰ τὰς εἰς τὸν Βόρειον πόλον ἐκδρομὰς, συστήματα. Ἰδοὺ τί μᾶς λέγει:

Τὰ ὑποβρύχια πλοῖα—καὶ εἶναι πολλὰ σήμερον—ταξειδεύουν καὶ διευθύνονται ἄριστα εἰς ἀρκετὸν βάθος· καὶ ὅσον μεγαλήτερα εἶναι τόσον περισσότερον χρονικὸν διάστημα εἶναι δυνατὸν νὰ διαμείνῃ ἐντὸς αὐτῶν τὸ πλήρωμα.

Δύο μεγάλας δυσκολίας παρέχει ἀκόμα σήμερον ὁ χειρισμὸς τῶν ὑποβρυχίων: ἅμα φθάσουν εἰς ὡρισμένον βάθος α' δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ καθορισθῇ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται καὶ β' δὲν βλέπουν πλέον ποῦ διευθύνονται. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ὅμως τῆς εἰς τὸν Βόρειον πόλον ἐκδρομῆς αἱ δύο αὗται δυσκολίαι μένουν ὅλως διόλου δευτερεύουσαι, καθ' ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν μαγνητικὴν βελόνην τῆς πυξίδος καὶ δὲν θὰ παρεκκλίνουν πολὺ ἀπὸ τὸν πρὸς ὃν ὅρον· καθ' ὅτι ὁ μαγνητικὸς πόλος δὲν ἀπέχει πολὺ τοῦ γηΐνου.

Ὅσον διὰ τὴν δευτέραν δυσκολίαν, ἂν δὲν βλέπουν ποῦ διευθύνονται ἠμποροῦν νὰ ἔχουν ἠλεκτρικὸν ἐργαλεῖον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἐπαφῆς θὰ σημειῇ ἐγκαίρως τὴν ὕπαρξιν ὑποβρυχίων σκοπέλων ἢ νησιδίων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι σήμερον τὰ ὑποβρύχια πλοῖα βυθίζονται γενικῶς εἰς βάθος 25—30 μέτρων. Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ πλοῖα τὰ ὁποῖα φθάνουν εἰς 45—50 μέτρων βάθος.

Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστὸν ἐπίσης, ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Νάνσεν, ὅτι αἱ Βόρειοι θάλασσαι δὲν καλύπτονται συνεχῶς ἀπὸ τοὺς πάγους ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς ἐπιφανείας των, ἀλλ' ὅτι ἀπεναντίας παρουσιάζουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ μεγάλα ἀνοίγματα. Ὥστε τὰ ὑποβρύχια πλοῖα θὰ ἠμποροῦν ν' ἀναβαίνουν συχνὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τὰς παρατηρήσεις καὶ τὴν προμήθειαν ἀέρος.

Ἐφ' ὅσον ἡ θάλασσα εἶναι ἐλευθέρα, τὸ ὑποβρύχιον θὰ ταξειδεύῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Μόνον κατὰ τὴν προσέγγισιν τῶν πλωτῶν πάγων,—οἱ ὁποῖοι ἀναλόγως εἰσχωροῦν ἀσήμαντα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, μόλον τὸ θεώρατον αὐτῶν ὕψος,—τὸ ὑποβρύχιον πλοῖον θὰ βυθίζεται εἰς ἀρκετὸν βάθος διὰ νὰ διέλθῃ κάτω ἀπὸ αὐτούς.

Ἀφοῦ ἅπαξ διέλθῃ ὑπὸ τὸν πλωτὸν πάγον, εἰς ἀρκετὴν ἀπὸ αὐτὸν ἀπόστασιν τὸ ὑποβρύχιον πλοῖον θ' ἀναβαίνῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Εἰς πολλὰς μάλιστα περιστάσεις ἠμπορεῖ διὰ τορπίλλης νὰ θραύσῃ τὸν πάγον, χωρὶς κανένα κίνδυνον νὰ παρασυρθῇ εἰς τὸ ναυάγιον αὐτοῦ, καθ' ὅτι ὡς γνωστόν, τὰ συντρίμματα τοῦ πάγου δὲν βυθίζονται.

Εἰς μέλλον δὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἀπέχει πολὺ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιήσουν στολίσκον ὑποβρυχίων τορπιλλοβόλων, ὅστις θὰ θραύῃ ὅλους τοὺς πάγους καὶ θὰ ἀνοίγῃ τοιουτοτρόπως δίοδον εἰς συνήθη πλοῖα, ἀπαραλλάκτα ὅπως ἐπὶ γῆς ἀναπετῶμεν τοὺς βράχους καὶ τὰ ὑψώματα διὰ νὰ ἀνοίξωμεν δρόμους.

Κατόπιν, διὰ μακρῶν ἐκθέτει σύστημα συνεννοήσεως, ἐφαρμόζων διευθυνόμενα ἀερόστατα ὡς ταχυδρόμους καὶ τόσα ἄλλα δευτερεύοντα ζητήματα· καὶ ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὸν Πόλον ἐπιστρέφει, εἴτε διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, εἴτε διὰ τῆς ἀντιθέτου, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ἑτερον τῆς ἀναχωρήσεώς του ἡμισφαίριον, εἴτε δι' ἐναερίου ὁδοῦ ἀεροστατικῶς.

Ἀπλούστατα, ἐπιστημονικώτατα καὶ κατὰ θεωρίαν δυνατά. Θὰ εὑρεθοῦν ἀρά γε ἄνθρωποι ἀποφασισμένοι νὰ ἐφαρμόσουν τὰς θεωρίας ταύτας καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐφαρμογὴ θὰ ἐπιτύχῃ ἢ θανατρέψῃ τὴν θεωρίαν καὶ ὁ Βόρειος πόλος θὰ κρατήσῃ πάλιν τὸ ἀπροσπέλαστον καὶ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ μυστήριον; Ἄδηλον.

* * *

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα TH. BENTZON).

(Ἴδε σελ. 263)

Ἐγὼ φροντίζω διὰ τὸ menu τῶν μικρῶν αὐτῶν πνευματικῶν συμποσίων καὶ, μὲ μεγαλοψυχία ποὺ μοῦ φαίνεται ἀρκετὰ ὑπερβολική, ἀφίνω τὴν Κλαίρη νὰ δεχθῇ ὅλα τὰ συγχαρητήρια ποὺ μοῦ ἀνήκουν δικαιωματικῶς. Εἶναι ἀλήθεια ὅμως πῶς πολὺ γρήγορα παίρνω πίσω τὰ δικαιώματά μου.

Ἐκείνη εἶναι προσηνὴς καὶ γλυκεία· ἐγὼ ὅμως ἔχω ἀνωτέραν τέχνην: ξέρω νὰ ἀκούω. Πρὸ πολλοῦ παρετήρησα ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν γυναικῶν καταντοῦν βαρετὲς μὲ τὴν προσπάθειαν ποὺ καταβάλλουν νὰ ποικίλλουν τὴν συνδιάλεξι καὶ νὰ ξεφορτωθοῦν βιαστικὰ τὴ μικρή τους πνευματικὴν ἀποσκευή. Θυμοῦμαι ποὺ ἡ ἐξαδέλφη μου, ἡ ὁποία εἶχεν αὐτὴν τὴν εἰδικότητα, δὲν ἐφρόντιζε παρὰ πῶς νὰ ἐπιδείξῃ ὅ,τι ἐλέγετο στὸν γύρο της. Ὅλο της τὸ γόητρο αὐτὸ ἦταν. Δὲν ἔδιδε καμμιὰ λαμπρὴν ἀπάντησι, δὲν ἔλεγε καμμιὰν ἀπὸ ἐκείνας τὰς λέξεις ποὺ ἀναφέρουν καὶ ποὺ τὰς ὠνόμασε, δὲν ξέρω ποιός, τουρεκιὲς ριχμένες ἐπάνω σὲ ξένες ἰδέες. Δὲν ἔλεγε τίποτε, ὑπεδείκνυεν ὅμως ὅλα, παραδέχετο ἐδῶ ἐκεῖ τὶς πειὸ ἀντίθετες ἰδέες, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμιὰν ἰδικήν της, ἐκτὸς ἐκείνες ποὺ ἀποκατοῦσεν ἀπὸ ξένην πάλιν ὑποβολή. Εἶχε τόσα καλὰ τὰ ἔργα ὅλων της τῶν προσκεκλημένων ποὺ μποροῦσε νὰ τὴν ὑποψιασθῇ κάνεις ὅτι τὰ διάβασεν ὅλα· πράγματι εἶχε, ἐπὶ τῶν ὀγκωδῶν τόμων ἱστορίας ἢ φιλοσοφίας ποὺ τῆς ἀφιέρωναν, εἴκοσι διαφόρους γνώμας ποὺ τὶς μετεχειρίζετο ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, δηλαδὴ τῆς γνώμης τοῦ καθενὸς ποὺ προσκαλοῦσε. Θυμοῦμαι λοιπὸν τὴν λαμπρὰν μέθοδον τῆς ἐξαδέλφης μου, τὴν τροποποιῶ ὅπως μοῦ φαίνεται σωστὸ καὶ προσθέτω εἰς αὐτὴν ὀλίγην χάριν, πρᾶγμα ποὺ αὐτὴ δὲν εἶχε. Καί.. ἐπιτυγχάνω.

Ξεύρω ὅτι εὗρον χάριν εἰς τὰ μάτια τοῦ πειὸ δυσκόλου ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ σαββάτου, τοῦ Παύλου Σαλοῦς, αὐστηροῦ κριτικοῦ ποὺ αὐτοαποκαλεῖται Μισογύνης καὶ καυχᾶται ὅτι δὲν ὑπέστη ποτὲ τὰ θέλγητρα τῶν τιμίων γυναικῶν μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι εἶναι χαμὸς καιροῦ. Αὐτὸς σατυρίζει πικρὰ τὰς ἀξιώσεις κάθε γυναικείου πλάσματος πολὺ ἢ ὀλίγον εὐφυοῦς. Τὸ πολὺ - πολὺ ἐπιτρέπει μετὰ τοῦ Τιβαρὲλ νὰ εἶναι νόστιμο σὰν νόστιμο φρούτο καὶ πνεῦμα σὰν τριαντάφυλλο. Κατὰ συνέπειαν ἡ Κλαίρη ἔπρεπε, καλύτερα ἀπὸ μένα, νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ πεζότατό του ἰδεῶδες. Καὶ ὅμως ὄχι, μοῦ συγχωρεῖ νὰ μὴ εἶμαι ἀνόητη, εἶπε περὶ τῆς Μίσσες Νέβιλ:

— Ὅλα της εἶναι φυσικά, ἀπρόοπτα καὶ σὰν ἀκούσια.

Τὸ ἔμορφο αὐτὸ ἐγκώμιο μοῦ τὸ ἐπανέλαβεν ὁ Μάξ. Καταβάλλω κάθε προσπάθεια νὰ κατακτήσω τοὺς φίλους του, γνωρίζουσα πόσον ἡ ἐπιτυχία συντελεῖ εἰς τὴν ἀξίαν μας. Ὁ Φράντζ Κράμερ, ὁ μουσικός, ὁ Δελβέϊν ὁ βουδιστής, περιηγητὴς καὶ μυθιστοριογράφος, ὁ ἐγγιχτιαίτερος τῶν δημοσιογράφων Μπουγαρὲλ, πέντε τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν ὀκτὼ μὲ ἐρωτεύονται. Τόσο τὸ καλύτερο! Θὰ μὲ θαυμάζῃ περισσότερον ὅταν ὅλοι μὲ θαυμάζουν, ἰδοὺ διατὶ εἶμαι πρὸς ὅλους φιλάρεσκος. Ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν θὰ πῇ ὅτι ὅλοι μ' ἀρέσουν, ἀπ' ἐναντίας. Μέσα μου τοὺς κρίνω μὲ πολλὴν αὐστηρότητα. Περιπαίζω τὸν ψεύτικο πεσσιμισμὸ, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἔχουν ὡς σύνθημα, τὸ προσωπεῖον αὐτὸ τοῦ συρμοῦ ποὺ μ' ὅλα ταῦτα δὲν τοὺς ἐμποδίζει νὰ δοκιμάζουν λαίμαργα ὅ,τι καλὸν ἔχει ἡ ζωή. Παρατηρῶ σὲ μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς τὴν φιλαργυρίαν διὰ τὸ πνεῦμα των: διατηροῦν, διὰ νὰ τὰς ἀντιγράφουν, ὅλας τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐπιτυχεῖς ἰδέας αἱ ὁποῖαι τοὺς κατέστησαν ὀνομαστοὺς εἰς τὸ δημόσιον καὶ δὲν ἐπιδεικνύουν ἐν στενῷ κύκλῳ παρὰ πολλὴν ὄρεξιν, καὶ ταπεινὴν ζηλοτυπίαν, καὶ μνησικακίαν ἐναντίον τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ συναδέλφου των. Ὁποιος πῇ συνάδελφος ὑπονοεῖ ἀντίπαλον ποὺ ἀποστρέφεται· καὶ ἔκαμα αὐτὴν τὴν ἀνακάλυψιν ἐγὼ ποὺ ἐνόμισα τόσον καιρὸ πῶς ἀρκεῖ διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀμοιβαία ἀγάπη νὰ λατρεύουν τοὺς αὐτοὺς θεούς.

Ἴσως εἶναι φρονιμώτερον νὰ μὴ γνωρίσῃ κανεὶς πολὺ ἀπὸ κοντὰ τοὺς διασήμους ἀνθρώπους· μᾶς προξενοῦν ἀπογοήτευσιν ὄχι βέβαια σὰν τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους πάντοτε ἀπογοήτευσιν καὶ φρικτοτέραν διότι πίπτομεν ἀπὸ πολὺ ὑψηλότερα. Κοντὰ στοὺς φίλους τοῦ Μὰξ ἠσθάνθην τὸ ρίγος τῆς Μαργαρίτας πρὸ τοῦ Μεφιστοφελοῦς ποὺ δὲν ἀνακατώνεται σὲ τίποτε. Εἶναι πνεύματα, τίποτε περισσότερον, εὐφυΐαι τῶν ὁποίαν ἡ στροφὴ δὲν ἀλλοιοῦται ἀπὸ κανὲν αἴσθημα φυσικόν. Τὴν ἀποξένωσιν καὶ τὸν φόβον ποὺ μοῦ ἐμπνέουν ἄραγε θὰ τὰ αἰσθανθῶ καὶ διὰ τὸν Μάξ; Ἀμφιβάλλω πολύ. Δὲν τοὺς μοιάζει εἰς ὅλα. Πιστεύω ὅτι ἔχει ἀπείρως περισσοτέραν λεπτότητα ἀπ' ἐκείνους καὶ αὐθόρμητον. Ἔχει καὶ καρδιὰ ποὺ κάποιες φορὲς, παραδίδεται ὅλη χωρὶς νὰ χάσῃ τίποτε τὸ πνεῦμα.. Κανεὶς δὲν μοῦ παρουσιάζει τόσον ἐνδιαφέρον ὅσον ἐκεῖνος. Κάποτε φαντάζομαι πῶς ἡ παρουσία μου τὸν κεντᾷ, πῶς θέλει νὰ διαλάμψῃ γιὰ μένα, ὅτι μοῦ ἀφιεροῖ ὅλους του τοὺς θριάμβους ὅπως ἔκαμναν διὰ τὰς κυρίας των οἱ ἀρχαῖοι ἱππόται.

20 Μαΐου.

Ἀναπνέεις μίαν μολυσμένην ἀτμόσφαιραν, καθὼς μένα μου Ὀδέττη, καὶ ὅτι θέλεις εἰπέ, δὲν σοῦ ἀρέσει πάντα. Σὲ συλλαμβάνω κάποιες φορὲς ποὺ ὑποφέρεις σχεδὸν ὅσον καὶ ἡ φίλη σου Κλαίρη ὅταν ὑποκινοῦν τὴν πέμπτη ζητήματα ποὺ δὲν σοῦ φαίνεται πῶς πρέπει νὰ λέγωνται στὸ τραπέζι: τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ περιοριζομένην στὰ σύννεφα ἀπὸ ἕνα σκοτεινὸ πανθεϊσμό, τὴν καθαρῶς πραγματικὴν ὠφέλειαν τῆς ἠθικῆς, τὸ φαινόμενον τῆς συνειδήσεως ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀταβισμοῦ καὶ τῆς ἀνατροφῆς, τὴν μετὰ ζέσεως ἄρνησιν τῆς εὐθύνης κτλ. Δὲν εἶμαι τότε βεβαία ἂν ἡ μονοτονία τῶν συνδιαλέξεων ποὺ μπορεῖ νὰ συνεπάγεται μιὰ μονότονη ἐξοχικὴ ζωὴ στὸ Λαϊσεστερσαϊρ, σοῦ φαίνεται τὸ πειὸ ἀνυπόφορο πρᾶγμα τοῦ κόσμου καὶ ἂν δὲν πάθῃς νοσταλγίαν διὰ τὰ ζωώδη καὶ ἤρεμα δεῖπνα τοῦ Μπιτσγρὼβ Μανώρ. Δὲν εἶσαι κατὰ βάθος ριζοσπάστις· εἶσαι ἁπλούστατα μιὰ ἀντιφρονοῦσα ποὺ εἶναι πολὺ διαφορετικὸ πρᾶγμα.

Ὅσο ἄλλοτε ἐπιθυμοῦσες νὰ πῇς κάτι παράδοξον ἢ τὸ τολμηρὸν μέσα στὶς κοινοτοπίες ποὺ ἐλέγοντο στὸ Μπιτσγρὼβ, διὰ τὴν ἐσοδείαν π. χ. τὴν κακοκαιρίαν, τὸ κήρυγμα κάποιου ἱεροκήρυκος, τὴν ἀγορὰν σκύλου ἢ τὴν νίκην ἑνὸς ἵππου, τόσον σήμερα θὲ ναῦβρισκες ἀνακούρισιν νὰ διακόψῃς τὰς φιλοσοφικὰς ἢ ἄλλας συζητήσεις ποὺ σὲ μετατοπίζουν καὶ σὲ κάμνουν νὰ πλήττῃς. Ἀναβαίνει κάποιες φορὲς στὰ χείλη σου, κανένα εὐσεβὲς ἀξίωμα τὸ ὁποῖον κάθε τόσο ἐπαναλαμβάνετο μέσα στὰ βιβλιαράκια ποὺ ἐμοίραζεν ἡ πενθερά σου ὅταν δὲν τὰ ἀνεγίνωσκε μεγαλοφώνως ἐπάνω ἀπ' τὰ γιαλιά της βαλμένα στὴν ἄκρη τῆς κόκκινης μύτης της γιὰ στολίδι βέβαια. Ὡμολόγησε ὅτι ἐκεῖνα τὰ ἀποικοδομητικὰ ἐγχειρίδια σὲ ἀπεκοίμιζαν εὐκολώτερα ἴσως, ἀλλὰ κατὰ βάθος σοῦ ἐφαίνοντο ὀλιγώτερον ἀνυπόφορα ἀπὸ κάτι ὑλιστικὰς δοξασίας! Πνεῦμα ἰσχυρὸν πέραν τῆς Μάγχης, ἐδῶ εἶσαι ἀσθενέστατον! Μικρὴ καὶ κακομοιρισμένη νυχτερίδα, ζῶον ἑτερογενὲς καὶ ὕποπτον δὲν ἔχεις τὴν θέσιν σου οὔτε μεταξὺ τῶν πτηνῶν οὔτε μεταξὺ τῶν μυῶν· πάντοτε νοιώθεις μεταξὺ τῶν μὲν, κάποιαν συγγένειαν μὲ τὰ ἄλλα.

Καὶ ὅμως παρ' ὅλην σου τὴν ἀπέχθειαν ὑφίστασαι τὴν κυριαρχίαν εὐγλώττου ἀρνήσεως, τὸ παράδειγμα παρεισάκτου σκεπτικισμοῦ. Γίνεται μέσα σου μιὰ δυσάρεστος ἀνατροπὴ τὴν ὁποίαν ἐννοεῖς ἀπὸ τὴν διασάλευσιν τῶν ἀρχῶν σου. Ὅταν ἐπιστρέφῃς στὸ σπίτι ὕστερα ἀπ' αὐτὰς τὰς συνδιαλέξεις εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔλαβες μέρος παρὰ διὰ νὰ κάμῃς ἐδῶ κ' ἐκεῖ μίαν δειλὴν παρατήρησιν λέγεις κάποτε μέσα σου: «Τί ὠφελεῖ ἡ ἀρετή; καὶ ὑπάρχει ἄραγε; δὲν

εἶναι μιὰ παλαιὰ πρόληψις ἢ μιὰ ἁπλῆ ἀστυνομικὴ διάταξις μᾶλλον παρὰ θεία ἐντολὴ ποὺ μᾶς ἐμποδίζει νὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὰς ὁρμὰς τὰς καρδίας μας;» Καὶ ποθεῖς νὰ ἦσαι ἔτσι διότι ἡ καρδία σου ρέπει πρὸς ἄνδρα ὁ ὁποῖος εἶναι σύζυγος τῆς καλυτέρας σου φίλης καὶ ὁ ὁποῖος, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην σου, δὲν σ' ἀγαπᾷ διόλου ὅπως ὁ Δάντης, ὁ Πετράρκας καὶ ὁ Μιχαηλάγγελος ἀγαποῦσαν τὶς φίλες τους. Οὔτε ἡ θέσις οὔτε οἱ χαρακτῆρες ὁμοιάζουν: Ἡ Βεατρίκη ἦτο μικρὰ κόρη, ἡ Λάουρα ἐρυλάττετο ἀπὸ τὸν σύζυγον καὶ τὰ πολυάριθμά της παιδιά, ἡ Βικτωρία Κολόννα χήρα ἀπαρηγόρητη δὲν ἀρῆκε νὰ τῆς φιλήσῃ τὸ χέρι παρὰ νεκρά.

Δὲν ἔχεις τίποτε ἀπὸ ὅτι ἀπαιτεῖ ὁ πλατωνικὸς ἔρως, ἀκόμη οὔτε τὰς δευτερευούσας ἰδιότητας μεγάλης φιλαρέσκου διότι ἐνθουσιάζεσαι ἀπ' ὅτι ἁπλούστατα διασκεδάζει αὐτήν. Χωρὶς νὰ καλοξέρῃς ποῦ πᾷς ἀκοῦς νὰ σοῦ τραγῳδοῦν στ' αὐτὶ αἰσθηματικοὺς στίχους ποὺ, σὰν τὴν μουσικὴ, ἐκφράζουν ἢ ὑπονοοῦν ὅλα μὲ ἓξ ἴσου συγκεχυμένον καὶ ἀπεριόριστον τρόπον περιμένουν σαφεστέραν ἐξομολόγησιν ποὺ μαντεύεις, ποὺ μισοποθεῖς καὶ ροβεῖσαι. Τολμηρὰ καὶ δειλὴ ταυτοχρόνως, αὐτὸ μόνον εἶσαι δηλαδὴ ὅτι κοινότερον καὶ ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρον μεταξὺ τῶν γυναικῶν ὑπάρχει.

Μιὰ μέρα, σὲ γρήγορα θὰ βαρεθῇς αὐτὲς τὶς συζητήσεις τὶς ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν συνείδησίν σου καὶ θὰ διοῦμε τότε ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ ἀναβαίνῃς μὲ γερὸ πόδι τὰ μονοπάτια αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος τοῦ δηθὲν ποιητικοῦ.

Ο Μαΐου.

Πῶς νὰ προϊδῶ καὶ παγίδα ποὺ μοῦ ἔστησεν ἕνας κακὸς δαίμων; Ὁ πονηρὸς μετεχειρίσθη ὡς ὄργανον τὴν Κλαιρέττην. Ὡς φαίνεται ὁμιλεῖ ἐνωρίτατα στὰ μικρὰ κοριτσάκια. Μόλις ἀρχίσουν νὰ περιπατοῦν καὶ νὰ ψελλίζουν δύο λογάκια, γίνονται μικρὲς γυναῖκες μὲ ὅλες τὶς πονηρίες τῶν μεγαλυτέρων των. Καὶ ἡ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι τὸ ἐκδικητικὸν πνεῦμα τὸ πλέον ὀξὺ καὶ λεπτὸν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ τίποτε χειρότερον σὲ μιὰ σύζυγον ταπεινομένην διὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀντίπαλόν της ἀρ' ὅτι βρῆκε ἡ Κλαιρέττη αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες διὰ νὰ μὲ βλάψῃ πρὸ τοῦ πατρός της. Ἰδοὺ τὸ συμβάν.

Καθεὶς ξέρει ὅτι τὰ ἐμορφότερα μαλλιὰ δὲν ἀπαλλάσσουν ἐκείνη ποὺ τὰ ἔχει ἀπὸ κάτι πρόσθετα: ἡ ὑγρασία σοῦ χαλᾷ τὰ μαλλιά, ἡ κόμωσις τοῦ συρμοῦ ἀπαιτεῖ κάτι διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μεταχειρισθῇς τὴν μασιά. Μεταχειρίζομαι λοιπὸν ψεύτικα. Δυστυχῶς ἔκαμα ἕνα λάθος προχθὲς τὸ βράδυ, τὸ σοβαρότερον ἀπ' ὅλα δηλ. προδόθηκα μόνη μου: ἔγασα ἕνα ψεύτικο βόστρυχο ποὺ δὲν τὸν εἶχα καλὰ πασμένο ὡς φαίνεται. Ὅταν τὸ παρετήρησα ἦτο πολὺ ἀργὰ διὰ νὰ τὸν εὕρω. Ἡ Κλαιρέττη ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε στὸ χαλὶ τοῦ σαλονιοῦ μὲ τὸν σκύλλον της Ντίκη, τὸν βρῆκε κάτω ἀπὸ ἕνα ἔπιπλο καὶ τὸν ἔκρυψε μὲ πονηριά: Τὴν εἶδα ἀμέσως ποὺ πήδησε στὰ γόνατα τοῦ κ. Ρενάλ τοῦ τὸ ἔδωκε καὶ τοῦ εἶπε μὲ ζωηρότητα.

— Πατέρα, τί εἶναι αὐτὸ ποὺ βρῆκα πίσω ἀπ' τὴν καρέκλα τῆς κ. Νέβιλ;

Ἡ ἰδέα νὰ πνίξω αὐτὴ τὴ μαϋμοῦ μοῦ ἐπῆλθε ἀγρία, σχεδὸν ἀκατάσχετος. Φανερῶς ἡ Κλαιρέττη ποὺ ἔχασε μερικὰ ἀπ' τὰ δικαιώματά της συμφώνως πρὸς τὴν συμβουλήν μου μὲ ἐξεδικεῖτο· μὲ ἐκύτταζε μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ της, ἐνῷ ἐξακολουθοῦσι νὰ ὁμιλῇ, μὲ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μοῦ εἶναι δυτάρεστος. Ὁ πατήρ της ἐκύτταζε μὲ ἀφῃρημένον βλέμμα φάνκε σὰν ξαφνισμένος, ἐνόησεν εὐθὺς καὶ ἀπώθησε προσποιούμενος ὅτι δὲν τὸ πρόσεξε τὸν βόστρυχο ποὺ βγαλμένος ἀπὸ τῆς πρώτης τυχούσης τὸ κεφάλι τὸν ἔκαμε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου νὰ πλάσῃ χίλια ὄνειρα γεμᾶτα ποίησι καὶ ἐπὶ τέλους μὲ ὅρος αὐστηρὸν εἶπε στὸ παιδὶ νὰ πάῃ νὰ παίξῃ· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἐπετεύχθη. Ὀλίγον πλέον μὲν διαφέρει ἂν ἡ Κλαίρη ἐμάλωσε αὐτὸ τὸ μικρὸν κάθαρμα μὲ μιὰν αὐστηρότητα ποὺ μᾶκαμε νὰ ἀλλάξω ἰδέαν, διότι ὁμολογῶ ὅτι τὴν ἐθεώρησα κατ' ἀρχὰς συνένοχον στὴν προσβολὴ ποὺ μοῦ εἶχε γείνῃ. Ἀλλ' ὄχι εἶναι ἁπλοϊκωτέρα ἀπὸ τὴν δεσποινίδα κόρην της. Ὑπερηφανεύθην τὴν Κλαιρέττην μὲ μισὸ στόμα κατώρθωσα νὰ φανῶ ἀδιάφορος καὶ νὰ χαμογελάσω ἀκόμη, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἠσθάνθην μίαν λύπην καὶ μίαν ὀργὴν ἀπεριόριστον μ' αὐτὸ τὸ ἀσήμαντο συμβάν.

Καθ' ὅλην τὴν ἑσπέραν μοῦ ἐφάνη ὅτι ὁ Μὰξ ἐκύτταζε τὰ μαλλιά μου λέγων καθ' ἑαυτὸν ἀναμφιβόλως ὅτι δὲν ἦταν παρὰ ταξιθέτησις ψευδῶν βοστρύχων, ὅτι δίχως ἄλλο εἶχα τὴν συνήθεια τῶν τοιούτου εἴδους ψευδῶν. Ἴσως καὶ ὅτι ἔβαφα τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἐδανειζόμην ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ τὴν λίγη ἐμορφιὰ ποὺ εἶχα. Δάκρυα μοῦ ἦρθαν στὰ μάτια, δάκρυα λύσσης. Ἠσθανόμην ὅτι μὲ ἐθυκοραντοῦσαν, ὅτι μὲ παρεγνώριζαν· θὰ ἤθελε νὰ προκαλέσω ἐξηγήσεις, νὰ ὑποστηρίζω καὶ ἀποδείξω ὅτι ὅλα τὰ μαλλιά μου δὲν ἔτρεχαν τὸν κίνδυνον νὰ πέσουν κατὰ γῆς. Ἀλλὰ πῶς; Ἠναγκάσθην νὰ ὑπομείνω τὴν ταπείνωσιν καὶ νὰ ἀπαντήσω μάλιστα στὸ πονηρὸ καλονύχτημα τὸ ὁποῖον ἡ δεσποινὶς Κλαιρέττη, ἀφοῦ τὴν τιμώρησε ἡ μαμά της, μοῦ ἀπηύθυνε, τὸ φίλημά της συνωδεύετο ἀπὸ ἓν τελευταῖον βέλος, Ἐνῷ μοῦ ἔδιδε τὸν ὀλέθριον βόστρυχον:

Εἶναι δικός σας, δὲν εἶναι ἔτσι; μοῦ εἶπε, πάντοτε ἀρκετὰ δυνατὰ διὰ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ πατρός της. Διατί ἡ μαμὰ δὲν θέλει νὰ τὸ πῶ; Κατόπιν ἔπιασε τὰ μαλλιά της καὶ μοῦ λέει.

(Ἀκολουθεῖ.)

εἶχε πρόχειρον τὸ καπέλλο του. Ποτὲ δὲν θὰ μὲ περνοῦσε ἀπὸ τὸν νοῦ ὅτι ἡ Νάνσυ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ τοιοῦτον πατέρα. «Ἔρχομαι, κ. Θουάϊτ, νὰ σᾶς ζητήσω μίαν χάριν, εἶπα πρὸς αὐτόν. Ἡ κόρη σας βεβαίως θὰ σας ἐξήγησε...» Ἀλλὰ ἡ οἰκοδέσποινα μὲ διέκοψε: «Δὲν ὁμιλεῖτε μὲ τὸν κ. Θουάϊτ, εἶπε μὲ ὕφος ἐμφαίνον μεγαλοπρέπειαν καὶ περιφρόνησιν· ὁ κ. Θουάϊτ ἢ μᾶλλον ὁ ταγματάρχης Θουάϊτ εἶναι αὐτός!...» καὶ μὲ ἔδειξε μίαν ἐλαιογραφίαν ἀνηρτημένην εἰς τὸν τοῖχον καὶ παριστάνουσαν ἄνδρα κάτισχνον, ὠχρότατον, μὲ τὴν στολὴν τῶν λογχοφόρων. Κατόπιν ἀποσπῶσα μὲ λύπην τὸ βλέμμα της ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ στρατιωτικοῦ ἐκείνου καὶ στρέφουσα αὐτὸ πρὸς τὸν πυρρὸν ἄνδρα εἶπε: «Αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερός μου σύζυγος, ὁ κ. Κοῦμπερ, κτίστης...» διεκόπη ὀλίγον καὶ ἐπρόσθεσε: «Εἶδα καλλιτέρας ἡμέρας. Ὁ πατέρας τῆς Νάνσυ ἦτο εὐπατρίδης· εἶχε τὸ ἁμάξι του...» καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ψηλαφητὰ τὰ λεγόμενά της πῆρε ἀπὸ μίαν γωνίαν τῆς αἰθούσης, μίαν μάστιγα ἀμαξηλάτου καὶ μὲ τὴν ἔδειξε μὲ καταφανῆ ὑπερηφάνειαν. Αὐτὴν τὴν ὑπερηφάνειαν τὴν συμμερίζετο πληρέστατα καὶ ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ ταγματάρχου, ἂν πρέπει νὰ κρίνω ἀπὸ τὰς εἰς ἔνδειξιν εὐχαριστήσεως κινήσεις τῆς κεφαλῆς του καὶ τὸ ἀνοιγοσφάλιγμα τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐπὶ πλέον ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰ λεγόμενα τῆς συζύγου του εἶπε. «Ναί, κύριε ἰατρέ, εὐπατρίδης· εἶχε τὸ ἁμάξι του καὶ ἰδοὺ ἀκόμα τὴν μάστιγά του». Ἐπὶ τούτοις βιογραφία πολύλογος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καταφαίνεται ὅτι ὁ μακαρίτης ταγματάρχης εἶχε νυμφευθῆ τὴν μαγείρισσάν του, ὅτι ἦτο λάτρης τοῦ Βάκχου καὶ ὅτι ἀπεσύρθη ἀπὸ τὰ γήϊνα αὐτοῦ καθήκοντα χωρὶς νὰ ἀφείσῃ παρὰ χρέη. «Ἐννοεῖτε, κύριε ἰατρέ, ὅτι ἠναγκάσθημεν ἕνεκεν λόγων ἰσχυροτέρων τῆς θελήσεώς μας νὰ ἀφείσωμεν τὴν Νάνσυ εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου τὴν μετέφεραν κατόπιν τοῦ δυστυχήματός της... ἡ χρονιὰ ἦτο ἀνάποδη.. Ἀλλὰ ἡ Νάνσυ, πιστεύσατέ το, δὲν παρημελήθη. Ἐξεπαιδεύθη ἐπαξίως καὶ ὑπέστη ὅλας της τὰς ἐξετάσεις....» Ὅταν ἤκουσα νὰ μὲ ὁμιλοῦν διὰ χρηματικὰς στενοχωρίας, ἐπωφελήθην διὰ νὰ προτείνω χρηματικὴν ἀμοιβήν, ὑποσχόμενος νὰ συνοδεύω αὐτοπροσώπως καὶ εἰς τὸν πηγεμὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τὴν Νάνσυ, κάθε Σάββατον ἑσπέρας· κατευχαριστήθην ὅταν εἶδα τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους εὐχαριστουμένους διὰ τὸ ἀνέλπιστον κέρδος καὶ ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τέκνου των· καὶ τοιουτοτρόπως ἡ ὑπόθεσις εἶναι τελειωμένη.

«Νομίζω, κυρίαι, ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς συστήσω νὰ εἶσθε εἰς τὸ ἑξῆς τακτικαὶ εἰς τὰς συνεδριάσεις μας. Ἡ παρουσία σας, ἔστω καὶ μεταξὺ τιμίων ἀνθρώπων ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεὶς εἶναι ἀμφίβολος, θὰ εἶναι, ἐν περιπλέον ἐχέγγυον διὰ μίαν κόρην ἄμεμπτον καὶ ἀξίαν ἐνδιαφέροντος.

— Δὲν θὰ λείψωμεν εἶπεν ἡ μίσες Τέμπλ.

Ἦτο ἡ πρόεδρος τοῦ μικροῦ μας κύκλου· χήρα εὐπατρίδου, περὶ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας της, μὲ πλατὺ πρόσωπον, μὲ ψαρὰ μαλλιά, μὲ δύο μεγάλους ὀφθαλμοὺς μηρικαστικοῦ, ἦτο τὸ εὐσυνηδητότερον καὶ δραστηριώτερον ἐξ ὅλων τῶν μελῶν τῆς λέσχης. Βαθυστάτης, ἢ καλλίτερα τρομακτικῆς παιδείας κάτοχος, δὲν ἤξευρε μόνον τὸ τεχνικὸν μέρος τῆς νέας ἐπιστήμης τὴν ὁποίαν ἀργαζόμεθα νὰ διευκολυνήσωμεν, ἀλλὰ ἐσπούδασε κατὰ βάθος ὀλίγον ὁλοτῷ γλῶσσας καὶ δὲν τὴν διέφευγε τίποτε.

Ἡ μόνη της φιλοδοξία ἦτο νὰ ἔχῃ ἕνα σαλόνι πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ δυσκολώτερον εἰς τὸ Λονδῖνον παρὰ εἰς κάθε ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου. Ἀπὸ πολλὰ ἤδη ἔτη μὲ τὴν μεθοδικώτητα καὶ τὴν ἐπιμονὴν ποὺ τὴν χαρακτηρίζουν ἐβάδιζε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἐκολακεύετο βέβαια ὅτι τὸν ἔφθασε. Πράγματι ὅμως τὸ σαλόνι της ὁμοιάζε περισσότερον μὲ ἀνθρωπολογικὴν ἔκθεσιν τῶν κυριωτέρων φυλῶν τοῦ κόσμου. Ἡ μίσες Τέμπλ θὰ ἐνόμιζε καταστροφὴν ἐὰν εἰς κάθε της γεῦμα δὲν παρευρίσκοντο τοὐλάχιστον μισὴ δωδεκὰς ξένων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον διακεκριμένων. Ἐγὼ αὐτός, οἴμοι! ἀσυναισθήτως ἀντεπροσώπευα τὸ γαλλικὸν τμῆμα εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ἑταιρόκλητα στοιχεῖα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἁρμοσθοῦν καὶ μολονότι ἐνίοτε συνηντῶντο περὶ τὴν τράπεζαν ταύτην πολλὰ πρόσωπα πράγματι διακεκριμένα, ἦτο σπανιώτατον νὰ ἀκούσῃ κανεὶς ἐκεῖ συνδιάλεξιν ὑπὸ τὴν παρισινὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμπόδιζε διόλου τὴν μίσες Τέμπλ νὰ εἶναι ἀρίστη γυνὴ ὁμαλοῦ καὶ γλυκυτάτου χαρακτῆρος καὶ ἐντελῶς φιλόξενος.

Ἐκείνην τὴν ἑσπέραν εἶχεν ἀνακαλύψει νέον λέοντα διὰ τὸ θηριοτροφεῖον της· ἕνα Ἰάπωνα καὶ ἦτο ἐνθουσιασμένη διὰ τὸν νεοσύλλεκτον, τὸν ὁποῖον ὁ Ράνδολφ Κοῦλεν ὑπεσχέθη νὰ τῇ φέρῃ. Ὄχι βέβαια ὅτι εἶχε περιμείνει ἕως τότε διὰ νὰ φιλοξενήσῃ εἰς τὴν τράπεζάν της Ἰάπωνας. Ἀλλὰ γενικῶς ἐδείχθησαν ὄχι τέλειοι. Αὐτὸς ὡς φαίνεται εἶναι ἀκριβῶς ἡ ζητουμένη πραγματεία. Ἀκούω τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα νὰ ἀναπτύσῃ εἰς τὴν λαίδυ Λοῦκερ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ νέου φαινομένου.

— Ἰάπων καλοῦ χρώματος;

— Τελείως καθαρὸν αἷμα. Ἀνατροφὴ ἀποκλειστικῶς ἰαπωνική, μὲ σέβας πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν καλῶν ἀρχαίων ἡμερῶν. Ὁ πατήρ του, γνήσιος Σαμουραΐ, ἔκαμε πραγματικὴν θυσίαν εἰς τὰς ἀπαντήσεις τοῦ αἰῶνος καὶ τὸν ἔστειλε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Εὐρώπην.

— Τότε, φιλτάτη, εἶπε γελῶσα ἡ λαίδυ Ἀμαδέλ, πρέπει νὰ βιασθῶμεν νὰ τὸν ἴδωμεν, ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα. Ἠξεύρετε τὴν ὀλεθρίαν τάσιν τοῦ λαοῦ τούτου πρὸς ὅτι εἶναι εὐρωπαϊκόν· συγχαρητῶ

ὅτι ὁ Ἰάπων σας ἐντὸς μηνὸς θὰ εἶναι περισσότερον Ἄγγλος ἀπὸ ὑμᾶς καὶ ἀπὸ ἐμέ.»

Ἡ λαίδη Ἄμαβελ ἦτο πολὺ νεωτέρα τῆς Μίσες Τέμπλ καὶ ἐφαίνετο ὅλως τὸ ἀντίθετον αὐτῆς. Ὑψηλή, λιγνή, κομψή, ἐλευθέρα καὶ χωρὶς προσποίησιν, μὲ ὁλικὴν ἔλειψιν δειλίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀναίδεια καὶ προέρχεται ἁπλούστατα ἀπὸ τὴν πεποίθησιν ὅτι μία κόρη τῆς τάξεώς της, ἀνεπτυγμένη, νοήμων, πλουσία καὶ ὑγιής ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὡς νόμον της ὅτι τὴν εὐχαριστεῖ.

Ἀπετέλει παράδοξον φίλην τῆς Μίσες Τέμπλ, ὀγκώδους αὐστηρᾶς καὶ ἐξωτερικοῦ κάπως ἐπαρχιοτικοῦ. Κατὰ βάθος ὅμως ὡμοίαζαν. Ἡ αὐτὴ στεραιὰ βάσις ἀρχῶν καὶ μαθήσεως, ἡ αὐτὴ ἀκατανάγητος σοβαρότης δι' ὅλα ἐν γένει, ὁ αὐτὸς ὑποθάλπων φανατισμός, ἡ αὐτὴ ἀνάγκη ἀφοσιώσεως ψυχῇ τε καὶ σώματι, εἰς μίαν ὁποιανδήποτε ἐπιχείρησιν. Σήμερον ὁ ὑπολοτισμὸς τὰς ἐνδιαφέρει· ἕνα ἄλλο ἔτος θὰ εἶναι κάνεν σωματείων ἐγκρατείας, ἢ ἡ μεταρρύθμισις τῆς γυναικείας περιβολῆς, ἡ ὁποία θὰ τὰς ἀπασχολεῖ.

Εἰς τὸ ἑβδομαδιαῖον γεῦμα τῆς Μίσες Τέμπλ εἶδα τὸν προαγγελθέντα Ἰάπωνα, τὸν ὁποῖον ὁ Ράνδολφ Κοῦλλεν μ' ἐσύστησεν ἐν τάξει· «Ὁ κ. Μίλτων Ζαραμάγια, φυτοιτὴς τῆς ἰατρικῆς.»

Ἐνώπιον τοῦ πλατέως ἐκείνου προσώπου, τοῦ μαύρου τρίχώματος, τῶν χαρακτηριστικῶν ὀρθαλμῶν «Διὰ τί Μίλτον;» ἠρώτησα ἰδιαιτέρως καὶ ἔμαθα ὅτι ἦτο ὄνομα μεταγενέστερον ἀντικαταστήσαν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ εὐγενὴς αὐτοῦ οἰκογένεια εἶχε δώσῃ εἰς τὸν κ. Ζαραμάγια· ἦτο ἰδιαίτερος τρόπος ἐκδηλώσεως λατρείας διὰ πᾶν τὸ βρεταννικόν.

«Τὸ ἰδεῶδες τοῦ Μίλτον Ζαραμάγια, μὲ εἶπεν ὁ Ράνδολφ, εἶναι νὰ μετατραπῇ εἰς Ἄγγλον καὶ νὰ γίνῃ οὕτως ἢ ἄλλως εὐπατρίδης. Βλέπεις τὴν ἐνδυμασίαν του ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ καλλίτερα καταστήματα τοῦ Λονδίνου καὶ ὅτι φορεῖ μονόκλ. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἐξωτερικὴ περιβολὴ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀγγλομανίας του. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἐμμένει κατὰ βάθος εἰς τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου του καὶ εἰς τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας ἔλαβε ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀνατροφήν. Ἀλλὰ παρασύρεται ἀπὸ τὴν ἔκτακτον δύναμιν μιμήσεως, ἡ ὁποία τὸν διακρίνει, δύναμις πραγματικῶς φαινομενική. Θὰ ἦτο παρισιανὸς ἂν κατῴκει σὸ Παρίσι, γιάγκες ἂν ἀπεβιβάζετο εἰς Νέαν Ὑόρκην. Δύο μηνῶν διαμονὴ ἐν Λονδίνῳ τὸν ἤρκεσε διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ, μὲ πίθηκος μιμητικότητα, τοὺς τρόπους, τὴν γλῶσσαν, τὰς συνηθείας, τὰς προσποιήσεις τῶν κομψευομένων μας οἱ ὁποῖοι κατῴρθωσαν νὰ τὸν γοητεύσουν...»

Ὀλίγων λεπτῶν συνδιάλεξις μὲ τὸν Μίλτων Ζαραμάγια ἐξύπνησε τὴν περιέργειάν μου. Εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν τίποτε δὲν συνήντησα τόσον παραδόξως ἐπιτηδευμένον καὶ αὐτοματικόν. Ἐν αὐτῷ ὅλα ἦταν νεωτέρας κατασκευῆς καὶ οὕτως εἰπεῖν προσκολλημένα εἰς τὴν ἰαπωνικὴν αὐτοῦ φύσιν· γλῶσσα, περιβολή, στάσις, μειδίαμα, χειραψίαι. Ἔκαμνε τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔκαμνε μία ἰαπωνικὴ κούκλα, ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας βλέπομεν εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τὴν ὁποίαν κάποιος πονηρὸς Ἔδισων θὰ ἐπροίκιζε μὲ μηχανισμὸν διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἔκαμνε αὐτὴν νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ συμπεριφέρηται ὡς ἄγγλος.

Ἔσχον εὐθὺς καθαρότατα τὴν συναίσθησιν ὅτι εὑρίσκομαι ἀπέναντι περιπτώσεως πολὺ ἐνδιαφερούσης «διπλῆς προσωπικότητος» προκυπτούσης ἀπὸ τὸν ἐμβυθισμὸν ἑνὸς προσώπου ὑπερβολικὰ ὑποκειμένου εἰς τὴν ὑποβολήν, ἐντὸς μέσου ὅλως διόλου διαφόρου τοῦ μέσου εἰς τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη καὶ ἔζησε. Καὶ βεβαίως ἡ ἐπιθυμία νὰ μελετήσωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὸ τόσον σπάνιον τοῦτο φαινόμενον μὲ ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν νὰ εἰσάξω εἰς τὴν λέσχην μας τὸν Μίλτων Ζαραμάγια. Τοῦ τὸ ἐπρότεινα εὐθὺς καὶ ἐφάνη κατενθουσιασμένος. Ἡ φιλοδοξία νὰ ἀνείκῃ εἰς μίαν λέσχην δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λύπῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἱλαρὰν ψυχήν. Μόνον ὑπὸ αὐτὸν τὸν ὅρον εἶναι κανεὶς πραγματικῶς εὐπατρίδης· μὲ εἶπε μὲ συγκινητικὴν πεποίθησιν.

Τὸ ἑπόμενον σάββατον ἐγένετο δεκατὸς εἰς τὸ σωματεῖόν μας. Ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἦλθε καὶ ἡ Νανσὺ Θουάϊτ, τὸ νέον «ὑποκείμενον» τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψεν ὁ δόκτωρ Βόθουελ.

(Ἀκολουθεῖ).

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Ν.)

Ἀλληλογραφία.

κ. Θ. Κ. εἰς Ἀθήνας. — Ταχυδρομικὸν δελτάριον ἐλήφθη. Δύσκολα πράγματα μὲ ζητεῖτε, καθόσον μάλιστα εἶμαι ὅλως μόνος προσωρινῶς καὶ δὲν ἔχω καιρόν· οὐχ ἧττον ἅμα κατορθώσω νὰ τὸ ἐπανεύρω δὲν θὰ λείψω νὰ σᾶς τὸ στείλω Πολὺ λυποῦμαι διότι δὲν σᾶς ἐγνώρισα προσωπικῶς. Εἴθε εἰς τὴν ἐπιστροφήν σας.